

ANALYS

Sveriges handel med handelsavtalspartner

2024

Sammanfattning

Den här analysen undersöker Sveriges varuhandel med länder som omfattas av handelsavtal. Fokus ligger särskilt på de fyra mest moderna frihandelsavtalen som har trätt i kraft, samt på Sveriges handel med ett urval partnerländer där avtal antingen förhandlas eller väntar på undertecknande eller ratificering.

Sveriges handel med länder som omfattas av EU:s handelsavtal spelar en betydande roll, 2023 omfattades 56 procent av handeln med tredje land av handelsavtal, jämfört med EU-genomsnittet på 46 procent. Detta indikerar att svenska företag i hög grad använder handelsavtalen för att underlätta export och import.

EU:s avtal med Sydkorea, Kanada, Japan och Vietnam, de mest moderna frihandelsavtalen, har inneburit varierande förändringar i den svenska exporten sedan de trädde i kraft. Handeln med Sydkorea och Kanada har mer än fördubblats sedan avtalen trädde i kraft, medan exporten till Japan har minskat något under motsvarande period. Handeln med Vietnam har haft en begränsad tillväxt sedan det trädde i kraft 2020. Pågående förhandlingar med länder som Australien och Indien, och ett avtal med Mercosur, där förhandlingarna nyligen avslutats, har potential att minska hinder för handeln. Dessa länder är viktiga för svensk export och förväntas bidra till att stärka handeln genom minskade hinder och ökad tillgång till nya marknader.

Handelsavtalen är centrala för att diversifiera Sveriges och EU:s handel, minska beroendet av enskilda marknader och skapa en stabilare grund för framtida ekonomiska relationer. Implementeringen och förhandlingarna av nya avtal kan därmed få stor betydelse för Sveriges internationella handel.

Innehåll

Sammanfattning.....	2
Sveriges handel med länder med handelsavtal.....	4
Handelsavtalen med Sydkorea, Kanada, Japan och Vietnam	5
Avtal under förhandling.....	7
Slutsats	8
Källförteckning	9

Utreddare: Mai Ahrne Bojang, Kommerskollegium

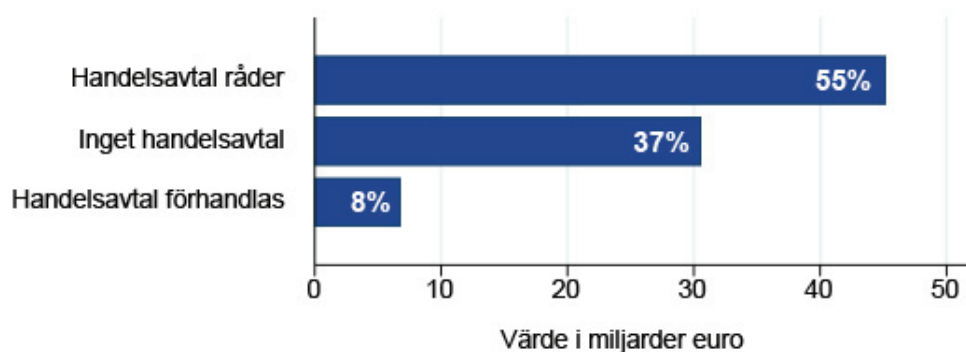
Tack till Nils Norell, Kommerskollegium

Sveriges handel med länder med handelsavtal

Den Europeiska kommissionen publicerade i oktober sin årliga rapport om implementeringen av unionens handelsavtal. Vid slutet av 2023 hade EU 42 handelsavtal med 74 partnerländer vilka omfattade 46 procent av EU:s handel med tredje land enligt rapporten.¹ Denna analys undersöker hur varuhandeln med de länder som täcks av handelsavtal ser ut för Sveriges del. Särskilt fokus ligger på de fyra mest moderna frihandelsavtalen som trätt i kraft, samt den svenska handeln med ett urval av de partnerländer vars avtal är under förhandling eller håller på att undertecknas.

För Sverige omfattade handelsavtalen 56 procent av den totala handeln med tredje land 2023, vilket överstiger andelen för EU som helhet med tio procentenheter. Andelen av den svenska exporten som omfattas av länder med handelsavtal visas i figur 1 och motsvarar 55 procent, medan det på den svenska importsidan motsvarar 58 procent.²

Figur 1. Svensk varuexport till tredje land efter avtalssituation (2023)

Källa: Eurostat³, Europeiska Kommissionen⁴ och Sveriges Riksbank⁵, samt Kommerskollegiums beräkningar. Gruppen "Handelsavtal förhandlas" inkluderar även de länder med vilka förhandlingar om avtal avslutats men vars avtal inväntar underteckning eller ratificering, men exkluderar Kina eftersom förhandlingarna är frysta⁶.

Handelsavtalen som EU implementerat skiljer sig åt i sin utformning och omfattning. De sträcker sig från frihandelsavtal som ger särskilda förmåner som lägre tullar mellan parterna och innefattar kapitel om hållbarhet, till avtal som enbart innehåller gemensamma regelverk för att minska tekniska handelshinder. De kan fokusera på specifika sektorer inom handeln eller rikta sig till särskilda grupper av länder, som utvecklingsländer.⁷ I figur 1 tillhör alla dessa typer av avtal gruppen "Handelsavtal Råder".

¹ European Commission, *Report on the Implementation and Enforcement of EU Trade Policy*, 2024

² Eurostat, *Comext Data*, 2024.; Kommerskollegiums beräkningar

³ Eurostat, *Comext Data*, 2024

⁴ European Commission, 'Negotiations and Agreements'

⁵ Sveriges Riksbank, 'Sök års- och månadsgenomsnitt valutakurser'

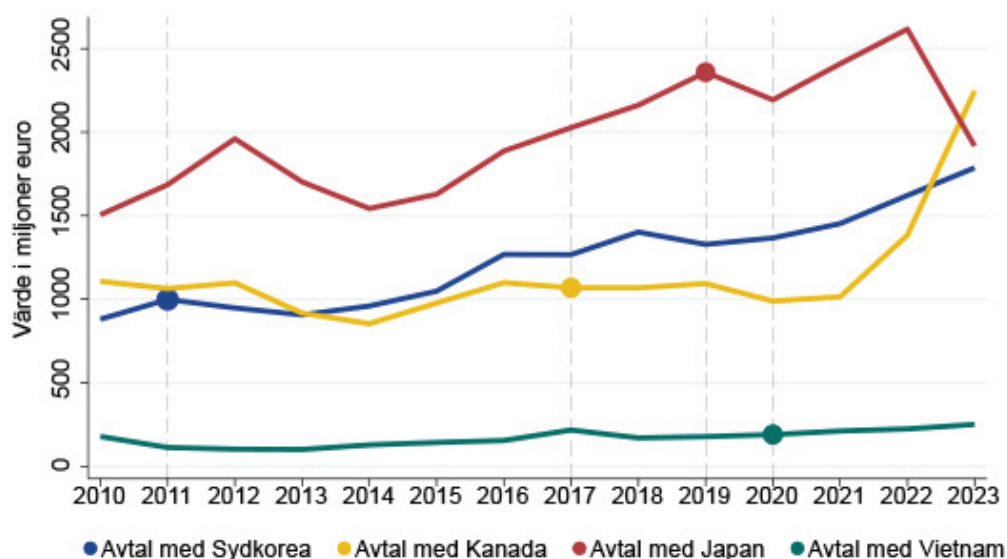
⁶ European Parliament, 'EU-China Investment Agreement'

⁷ Council of the European Union, 'Trade Policy: Trade Agreements'

Handelsavtalen med Sydkorea, Kanada, Japan och Vietnam

De fyra mest moderna frihandelsavtalen som var i kraft 2023 är med partnerländerna Sydkorea, Kanada, Japan och Vietnam.⁸ I kommissionens rapport presenterade de hur EU:s export till dessa fyra länder förändrats sedan avtalen kom i kraft. Den motsvarande förändringen för enbart Sveriges export visas i figur 2.

Figur 2. Svensk varuexport till Japan, Sydkorea, Kanada och Vietnam

Källa: Eurostat⁹ och Sveriges Riksbank¹⁰, samt Kommerskollegiums beräkningar

Sedan frihandelsavtalet med Sydkorea trädde i kraft i mitten av 2011 har det skett en betydande ökning av Sveriges export till landet, från cirka 0,88 miljarder euro 2010 till 1,8 miljarder euro 2023. Detta motsvarar en ökning på 103 procent, med en genomsnittlig årlig ökning på 6 procent under perioden.¹¹ I rapporten presenterade de att exporten för EU som helhet ökat med 127 procent under hela perioden, med ett årligt genomsnitt på 7 procent. Sydkorea var Sveriges sjunde största handelspartner utanför EU 2023¹² och den främsta varugruppen som handlas mellan länderna är transportmedel, vilket dominerar på både export- och importsidan¹³.

Frihandelsavtalet med Kanada har varit i kraft sedan september 2017. Mellan 2016 och 2023 har Sveriges export till Kanada ökat från cirka 1,1 miljarder euro till 2,3 miljarder euro, vilket är en ökning på 104 procent. Den årliga genomsnittliga ökningen har varit på 13 procent,¹⁴ vilket överstiger den för EU som helhet, där den årliga

⁸ Om man bortser från det frihandelsavtal som slutits med Storbritannien efter Brexit.

⁹ Eurostat, *Comext Data*, 2024.

¹⁰ Sveriges Riksbank, 'Sök års- och månadsgenomsnitt valutakurser'

¹¹ Eurostat, *Comext Data*, 2024.; Kommerskollegiums beräkningar

¹² Kommerskollegium, 'Sveriges viktigaste handelspartner'

¹³ Kommerskollegium, 'Hitta handelsstatistik för ett land eller region'

¹⁴ Eurostat, *Comext Data*, 2024.; Kommerskollegiums beräkningar

ökningen uppgått till 7 procent och den totala exporten stigit med 64 procent. År 2023 var Kanada Sveriges nionde största handelspartner utanför EU¹⁵. Den största varugruppen som Sverige exporterar till Kanada är medicinska och farmaceutiska produkter, medan importen domineras av malm och skrot av metaller samt nickel.¹⁶

Frihandelsavtalet med Japan trädde i kraft i februari 2019. Från 2018 till 2023 har Sveriges export minskat från cirka 2,2 till 1,9 miljarder euro, vilket motsvarar en nedgång på 11 procent. I kontrast till detta har EU:s export till Japan ökat med 11 procent totalt under perioden, med en årlig genomsnittlig ökning på 2 procent. Trots nedgången var Japan Sveriges åttonde största handelspartner utanför EU 2023¹⁷. Inom ramen för den svenska handeln med Japan är transportmedel den mest betydelsefulla varugruppen, gällande både export och import.¹⁸

Handelsavtalet med Vietnam trädde i kraft 2020. Under perioden 2019 till 2023 har Sveriges export till landet ökat från 180 miljoner till 250 miljoner euro, vilket motsvarar en ökning med 41 procent. Medan den årliga genomsnittliga ökningen under samma period är 9 procent. Ökningen för EU som helhet har varit mer begränsad, med en total ökning på endast 3 procent och en årlig genomsnittlig ökning på 1 procent. De viktigaste varugrupperna som Sverige exporterar till Vietnam är medicinska och farmaceutiska produkter samt papper och papp. Medan den mest importerade varugruppen från Vietnam är apparater och annan utrustning för telekommunikation.¹⁹

¹⁵ Kommerskollegium, 'Sveriges viktigaste handelspartner'

¹⁶ Kommerskollegium. 'Hitta handelsstatistik för ett land eller region'. 2023 december.

¹⁷ Kommerskollegium, 'Sveriges viktigaste handelspartner'

¹⁸ Kommerskollegium. 'Hitta handelsstatistik för ett land eller region'. 2023 december

¹⁹ Kommerskollegium. 'Hitta handelsstatistik för ett land eller region'. 2023 december

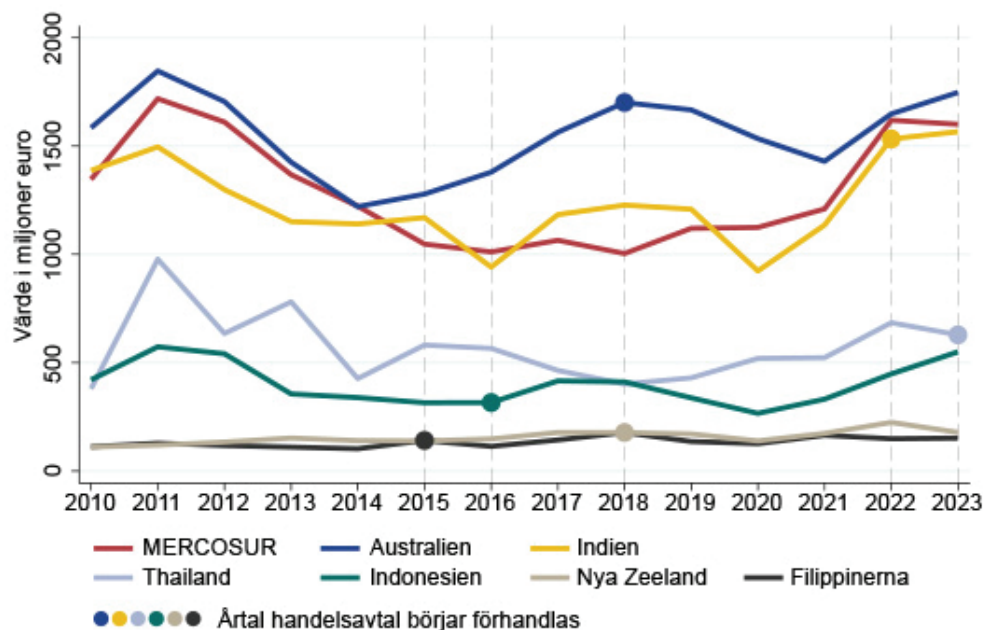
Avtal under förhandling

EU arbetar aktivt för att upprätta nya handelsavtal som ger ömsesidig tillgång till EU och partnerländernas marknader. I maj 2024 trädde EU:s frihandelsavtal med Nya Zeeland i kraft efter sex års förhandlingar. För närvarande pågår det förhandlingar om frihandelsavtal med fem ytterligare länder: Australien, Indien, Filipinerna, Indonesien och Thailand.²⁰ Två av dessa är särskilt viktiga svenska handelspartner, Australien och Indien, vilka är Sveriges elfte respektive tionde största handelspartner utanför EU.²¹

Utöver de avtal som för närvarande förhandlas finns det en rad handelsavtal där förhandlingar har avslutats men där avtalen ännu inte är på plats i väntan på underteckning eller ratificering. Ett av dessa är det avtal som EU nått med Mercosur, ett handelsblock bestående av Argentina, Brasilien, Paraguay och Uruguay. Efter över 20 års förhandlingar nådde parterna en politisk överenskommelse den 6 december 2024. Mercosur är en stor marknad för EU:s export och avtalet kommer att kraftigt minska de nuvarande handelshindren.²²

I figur 3 visas förändringen av den svenska exporten till de nämnda länderna samt markerar för de årtal då de nuvarande förhandlingarna påbörjades.

Figur 3. Svensk varuexport till länder med vilka handelsavtal förhandlas eller nyligen trätt i kraft²³

Källa: Eurostat²⁴ och Sveriges Riksbank²⁵, samt Kommerskollegiums beräkningar

²⁰ European Commission. 'Negotiations and agreements'

²¹ Kommerskollegium, 'Sveriges viktigaste handelspartner'

²² European Commission, 'EU Trade Relationships: Mercosur'

²³ Årtal avtalet med Mercosur började förhandlas är inte markerat i figuren då det påbörjades 2000.

²⁴ Eurostat, *Comext data*, 2024

²⁵ Sveriges Riksbank, 'Sök års- och månadsgenomsnitt valutakurser'

Slutsats

Att en större andel av Sveriges handel sker med länder som har frihandelsavtal, jämfört med EU-genomsnittet, antyder att svenska företag effektivt lyckas dra nytta av EU:s frihandelsavtal. Sedan avtalen med Kanada respektive Sydkorea trätt i kraft har den svenska exporten till länderna mer än fördubblats. De pågående förhandlingarna med viktiga svenska handelspartner som Australien och Indien, samt det nyligen avslutade avtalet med Mercosur, har potential att ytterligare effektivisera handeln. Det är viktigt för både Sverige och EU att slutföra och modernisera fler frihandelsavtal för att stärka sin geopolitiska position, konkurrenskraft och minska beroendet av ett fåtal marknader. Genom att diversifiera sina handelspartner kan Sverige och EU skapa en stabilare ekonomi, säkra leveranskedjor och stå bättre rustade inför globala utmaningar.

Några tidigare rapporter om handelsavtal från Kommerskollegium

[Analys av frihandelsdelen i associeringsavtalet mellan EU och Mercosur \(2020\)](#)

[A New Trade Policy Landscape – mapping trade-related agreements \(2024\)](#)

[Analys av frihandelsavtalet mellan EU, dess medlemsstater och Kanada \(2024\)](#)

[The trade effects of EU regional trade agreements \(2019\)](#)

Källförteckning

Council of the European Union, 'Trade Policy: Trade Agreements',
<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/trade-policy/trade-agreements/#what>
hämtad 11 november 2024.

European Commission, 'EU Trade Relationships by Country/Region: Mercosur',
https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/mercosur_en hämtad 11 december 2024.

European Commission, 'Negotiations and Agreements',
<https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/negotiations-and-agreements> hämtad 7 november 2024.

European Commission, *Report from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the Implementation and Enforcement of EU Trade Policy* (European Commission, 3 oktober 2024).

European Parliament, 'EU-China Investment Agreement',
<https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-international-trade-inta/file-eu-china-investment-agreement> hämtad 14 november 2024.

Eurostat, *Comext Data: Products, 2010–2023* [Dataset] (2024).

Kommerskollegium, 'Hitta handelsstatistik för ett land eller region' (december 2023),
<https://www.kommerskollegium.se/handelsstatistik/varuhandel/hitta-handelsstatistik-for-ett-land-eller-region/> hämtad 22 oktober 2024

Kommerskollegium, 'Sveriges viktigaste handelspartner',
<https://www.kommerskollegium.se/handelsstatistik/varuhandel/sveriges-viktigaste-handelspartner/> hämtad 7 november 2024.

Sveriges Riksbank, 'Sök års- och månadsgenomsnitt valutakurser',
<https://www.riksbank.se/sv/statistik/rantor-och-valutakurser/sok-ars--och-manadsgenomsnitt-valutakurser/> hämtad 7 november 2024.

Kommerskollegium är Sveriges myndighet för utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Vår uppgift är att förbättra möjligheterna för internationell handel med utgångspunkt i öppenhet, klara spelregler och fri rörlighet på EU:s inre marknad.

Målet för vårt arbete är att bidra till en väl fungerande inre marknad, en extern handelspolitik i EU som bygger på frihandel samt ett öppet och starkt multilateralt handelssystem.

Vi förser regeringen med beslutsunderlag, utredningar och yttranden samt deltar i internationella möten och förhandlingar.

Kommerskollegiums Solvitcenter hjälper företag och privatpersoner som stöter på problem med den fria rörligheten. Vi är också värd för flera nätverk med näringslivsorganisationer och myndigheter som syftar till att utveckla förutsättningarna för handeln.

I vår roll som handelsmyndighet ingår dessutom att ge stöd till utvecklingsländer genom handelsrelaterat utvecklingsarbete. Det sker bland annat genom kontaktpunkten Open Trade Gate Sweden som bistår exportörer från utvecklingsländer i deras handel med Sverige och EU.

Med våra utredningar och rapporter vill vi öka kunskapen om handelns betydelse för samhällsekonomin och för en global hållbar utveckling.

Kommerskollegium, december 2024. ISBN: 978-91-89742-51-2